

DOBRE MIEJSCE
WE WROCŁAWIU

Opracowane przez Biuro Strategii Miasta
we współpracy z Wrocławskim Centrum Rowoju Społecznego

DOBRE MIEJSCE

W E W R O C Ł A W I U

➔ BUDUJE
SPOŁECZNOŚĆ

➔ JEST CAŁY CZAS
W PROCESIE

➔ TO OTWARTOŚĆ

➔ TWORZĄ LUDZIE

➔ TO DOBRE ŻYCIE

CO TO TAKIEGO

DOBRE MIEJSCE?

„Najpierw życie, potem przestrzeń, na końcu budynki – projektowanie w innej kolejności nigdy nie działa”.

W cytacie Jana Gehla – duńskiego architekta i urbanisty zawarte są podstawowe założenia tworzenia DOBREGO MIEJSCA (z ang. placemaking). To podejście do planowania i projektowania miast, które stawia ludzi i ich potrzeby w centrum uwagi, zamiast skupiać się wyłącznie na fizycznych aspektach przestrzeni.

DOBRE MIEJSCE to więcej niż punkt na mapie – **to serce społeczności.**

DOBRE MIEJSCE TO

➔ PRZYNALEŻNOŚĆ

DOBRE MIEJSCE jest funkcjonalne i estetyczne, ale przede wszystkim służy ludziom. Odpowiada na potrzeby lokalnych społeczności, tworzy warunki do budowania relacji, a także daje poczucie przynależności. To przestrzeń, w której ludzie chcą być, spędzać czas i do której chętnie wracają.

➔ MIEJSCE SPOTKAŃ

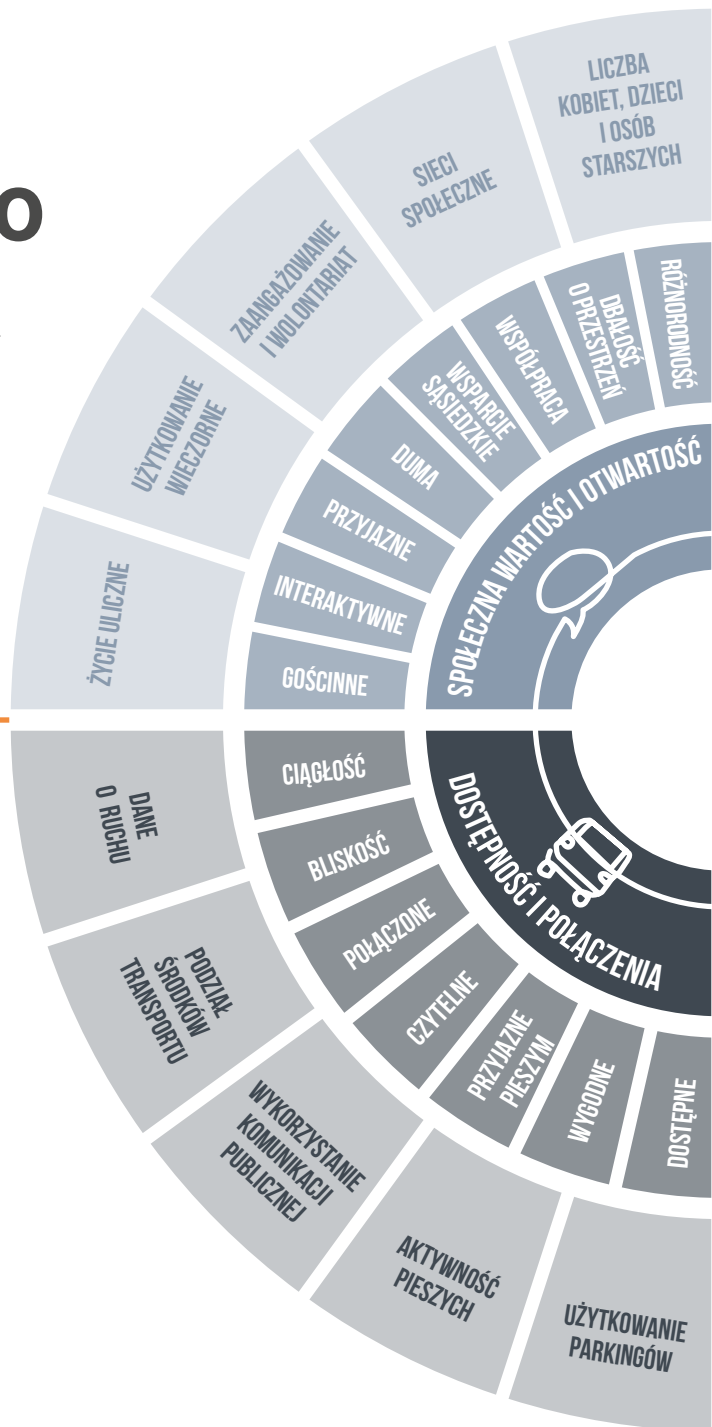
DOBRE MIEJSCE to przestrzeń, która tętni życiem i staje się sceną naszego życia społecznego. To miejsce spotkań i wymiany – zarówno społecznej, kulturowej, jak i ekonomicznej. To przestrzeń, w której swobodnie spotykają się przyjaciele, przenikają się różne środowiska, a użytkownicy czują się gospodarzami tego miejsca.

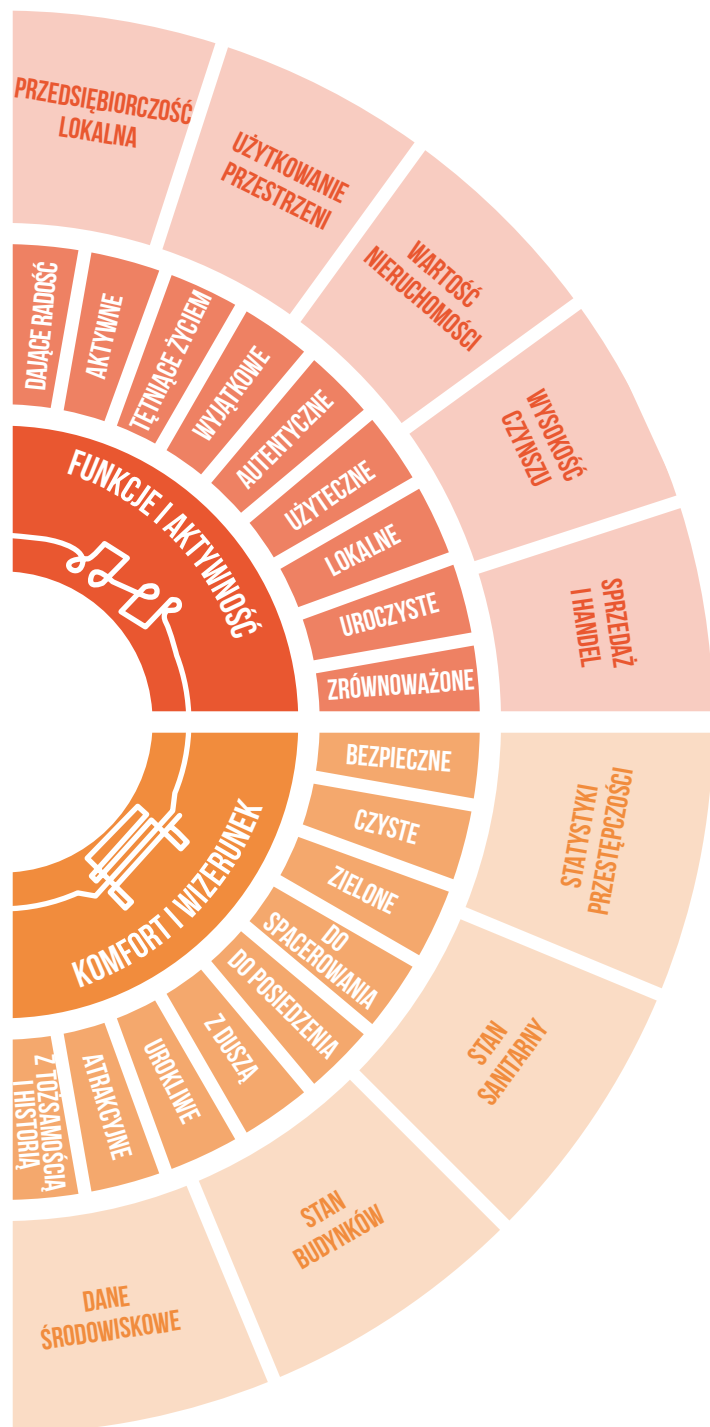
➔ DOSTĘPNOŚĆ

To miejsca łatwo dostępne i przyjazne, zachęcające do różnorodnych aktywności, komfortowe i estetyczne, a także sprzyjające budowaniu relacji społecznych.

CECHY DOBREGO MIEJSCA

Pionierzy idei placemakingu z Project for Public Spaces przeanalizowali tysiące przestrzeni publicznych na całym świecie i wyróżnili cechy decydujące o ich sukcesie oraz w jaki sposób można je mierzyć.

DLACZEGO WARTO

WSPÓŁPRACA, ZAUFANIE I SPRAWCZOŚĆ

- Tworzenie DOBREGO MIEJSCA to współpraca różnych grup i interesariuszy, co sprzyja wymianie doświadczeń, poglądów i wiedzy. Buduje wzajemne zaufanie i wzmacnia poczucie odpowiedzialności oraz przynależności, a także sprawczości – poczucia, że mamy realny wpływ na swoje otoczenie. Proces ten wymaga czasu i otwartości na dialog, ale pozwala na zbudowanie silnych relacji społecznych i trwałego związku z miejscem. Dzięki temu przestrzeń staje się dla nas ważna i nabiera znaczenia, a w procesie tworzą się modele organizacyjne, które zapewniają utrzymanie i opiekę nad tworzoną przestrzenią.

WŁĄCZENIE, INTEGRACJA I PRZYNALEŻNOŚĆ

- DOBRE MIEJSCE jest dostępne dla każdego – niezależnie od wieku, płci, pochodzenia czy innych cech. Istotą tej przestrzeni jest zapewnienie różnorodnych funkcji i możliwości korzystania tak, aby każdy znalazł tam miejsce dla siebie i stworzenie poczucia intymności, aby wszyscy czuli się tam komfortowo i bezpiecznie. DOBRE MIEJSCE nie jest zdominowane przez jedną grupę i nie wyklucza nikogo z partycypowania w procesie tworzenia i użytkowania – opiera się na wzajemnej akceptacji potrzeb, ponieważ to miejsce tworzymy razem i jesteśmy jego gospodarzami.
-

WIELOFUNKCYJNOŚĆ, ELASTYCZNOŚĆ I WSPÓŁTWORZENIE

- DOBRE MIEJSCE jest elastyczne i wielofunkcyjne. Tymczasowe i niedrogie rozwiązania pozwalają eksperymentować z przestrzenią, szybko oceniać efekty i dopasowywać kolejne działania – np.: przekształcanie parków czy placów w tymczasowe centra kulturalne, organizacja koncertów, targów, festiwali czy pokazów filmowych, albo adaptacja przestrzeni do zmieniających się pór roku. Dodatkowo elementy małej architektury, sztuka uliczna oraz zieleń miejska poprawiają wizerunek i funkcjonalność tych miejsc, a przestrzeni zawsze pozostaje niedokończona i pozostawia pole do zmian i współtworzenia przez użytkowników.
-

UNIWERSALNOŚĆ, KREATYWNOŚĆ I INNOWACYJNOŚĆ

- DOBRE MIEJSCE to uniwersalna koncepcja i jednocześnie inspiracja do tworzenia kreatywnych rozwiązań w użytkowaniu przestrzeni. Poprawia wizerunek i komfort miejsca, jednocześnie stając się polem do testowania innowacji społecznych i gospodarczych. Dzięki zaangażowaniu różnych interesariuszy oraz stworzeniu platformy dialogu, mobilizuje do działania i wspiera rozwój społeczności, lokalnych organizacji i partnerstw. W efekcie powstają miejsca funkcjonalne, inkluzywne, estetyczne i ważne dla wszystkich, którzy tam mieszkają, pracują czy spędzają wolny czas.
-

WROCŁAW

I TWORZENIE DOBREGO MIEJSCA

WROCŁAW MIASTO SPOTKAŃ

Nasze hasło promocyjne pokazuje, że tworzenie dobrych miejsc Wrocław ma w swoim DNA.

Od wieków Wrocław był miejscem spotkań ludzi, kultur i tradycji. Jesteśmy otwarci na różnorodność, wymianę perspektyw i wspólne działania, które kształtują unikalny charakter naszego miasta.

PROGRAM MULTIZONES

Wielofunkcyjne przestrzenie we Wrocławiu

Idea programu MULTIZONES powstała kilka lat temu i zakłada kreowanie przestrzeni uniwersalnych, łączących wiele funkcji. Ich istotną cechą i zaletą jest elastyczność, dzięki której w prosty i niedrogi sposób możemy je dostosować do aktualnych potrzeb społecznych, ekonomicznych i ekologicznych. Podejście tworzenia DOBREGO MIEJSCA doskonale wpisuje się w założenia i cele programu.

PIĘKNO, MĄDROŚĆ, BEZPIECZEŃSTWO, ZASOBNOŚĆ

Tworzenie DOBREGO MIEJSCA wpisuje się w nasze wartości wyrażone w strategiach rozwoju Wrocławia.

PIĘKNO

tworzymy miejsca, w których mieszkańcy chcą przebywać i spotykać się.

MĄDROŚĆ

w procesie tworzenia dobrych miejsc łączymy wiedzę i doświadczenie różnych uczestników, a także nawiązujemy relacje i budujemy wzajemne zaufanie poprzez wspólne działanie.

BEZPIECZEŃSTWO

dobrze miejsca budują odporność miasta. To w tych miejscach mieszkańcy nawiązują relacje – nie czują się osamotnieni, rodzą się pomysły na wspólne projekty, tworzy się społeczeństwo obywatelskie.

ZASOBNOŚĆ

dobrze miejsce wpływa na wzrost gospodarczy, chociażby poprzez rozwój lokalnego handlu i usług.

KROK PO KROKU

STWÓRZ DOBRE MIEJSCE

Tworzenie DOBREGO MIEJSCA to nieustanny proces, składający się z wielu etapów i współpraca pomiędzy różnymi stronami zainteresowanymi daną przestrzenią z przyczyn osobistych, ekonomicznych czy społecznych. Kluczowe znaczenie ma ich zaangażowanie i współpraca na każdym etapie działania.

Etapy mogą się zazębiać, nakładać i wymagać powtórzenia, bo każdy z nich obejmuje testowanie, monitorowanie i wprowadzanie zmian, jeśli jest to potrzebne. Działania mogą mieć charakter tymczasowy i nie wymagać dużych nakładów finansowych, jednak zawsze powinny wspierać osiągnięcie wspólnego celu.

A TERAZ – JAK STWORZYĆ DOBRE MIEJSCE?

01

Tworzenie DOBREGO MIEJSCA

Wybór miejsca to efekt dialogu i odbywa się we współpracy lub nawet z inicjatywy lokalnej społeczności, która najlepiej zna swoje otoczenie i wie, które przestrzenie mają największy potencjał.

WYBÓR MIEJSCA

Tworzenie dobrego miejsca rozpoczyna się od identyfikacji przestrzeni – tych wymagających interwencji oraz takich z dużym potencjałem – charakteryzujących się wysoką aktywnością społeczną, zaangażowaniem lokalnych liderów i liderek oraz szczególnym znaczeniem dla mieszkańców.

W każdej społeczności są osoby, które mogą dostarczyć historycznej perspektywy, cennych spostrzeżeń na temat funkcjonowania danego obszaru oraz zrozumienia kluczowych problemów i tego, co jest ważne dla ludzi. **Lokalna społeczność to prawdziwi eksperci!**

IDENTYFIKACJA INTERESARIUSZY

Kolejnym krokiem jest mapowanie interesariuszy i ich zaproszenie do procesu. Kluczową rolę odgrywają mieszkańcy, którzy najlepiej znają specyfikę i charakter miejsca.

W procesie powinno się zaangażować również inne strony: miejskich urzędników, organizacje społeczne, lokalne instytucje, muzea, szkoły, naukowców, deweloperów oraz specjalistów i specjalistki z różnych dziedzin, takich jak urbanistyka, architektura, sztuka czy socjologia. Skład zespołu interesariuszy powinien być różnorodny i dostosowany do charakteru danego miejsca – **tworzymy je razem!**

ANALIZA MIEJSCA

Po rozpoznaniu i zaangażowaniu lokalnych interesariuszy rozpoczynamy analizę miejsca.

Na tym etapie zastanawiamy się, jaki jest obecny sposób korzystania z przestrzeni i jej funkcje, jak można uwzględnić potrzeby użytkowników, a także jakie są możliwości zapewnienia dostępności dla różnych grup odbiorców. Obserwując, jak ludzie korzystają (lub nie korzystają) z przestrzeni, oraz zbierając opinie na temat tego, co im się podoba, a co nie, **tworzymy aktualny obraz obszaru.**

DOBRE MIEJSCE ma być dla wszystkich

Dlatego na tym etapie warto zadać sobie pytania: Kto nie uczestniczy w procesie? Kto jest nieobecny na spotkaniach? Kogo brakuje? I dlaczego? Może godziny spotkań są niedogodne dla niektórych grup, a metody komunikacji okazują się niewystarczająco skuteczne? W takiej sytuacji należy podjąć odpowiednie działania, aby włączyć wszystkie osoby i grupy, których dotyczy ten proces.

02

Identyfikacja brakujących elementów

Dzięki temu możemy zidentyfikować braki oraz określić, co należy uwzględnić, aby poprawić wizerunek przestrzeni i zwiększyć jej komfort użytkowania.

03

Pamiętaj, że tworzysz miejsce – a nie koncepcję projektową

Pomysł na nie powinien uwzględniać cechy DOBREGO MIEJSCA, jak dostępność, funkcjonalność, wartość społeczną i komfort. Obejmuje to zarówno elementy fizyczne (hardware), jak i zaplanowanie społecznych aktywności dla różnorodnych użytkowników (software). Ważne jest także określenie struktury zarządzania oraz sposobów monitorowania funkcjonowania tego miejsca (orgware).

POMYSŁ NA DOBRE MIEJSCE

Sukces DOBREGO MIEJSCA zaczyna się od pomysłu na miejsce. Ta wizja powinna wynikać z potrzeb i aspiracji, charakteru każdej społeczności.

Kluczowe do jej stworzenia jest określenie rodzajów aktywności, które mogą się w niej odbywać, jak również zapewnienie, że będzie to miejsce komfortowe, z pozytywnym wizerunkiem, oraz że stanie się ważnym punktem na mapie miasta, w którym będziemy chcieli przebywać. Pomysł na miejsce powinien budzić dumę wśród mieszkańców i użytkowników.

„Lżej, Szybciej, Taniej”

Najlepsze przestrzenie eksperymentują z krótkoterminowymi ulepszeniami, które można testować i udoskonalać przez wiele lat! Elementy takie jak miejsca siedzące, kawiarnie na świeżym powietrzu, sztuka uliczna, miejsca odpoczynku czy ogrody społeczne to przykłady rozwiązań, które można wprowadzić w krótkim czasie.

TESTOWANIE MIEJSCA

Tworzenie przestrzeni publicznych to złożony proces, dlatego nie można oczekiwać, że wszystko uda się osiągnąć od razu.

Takie podejście pozwala na testowanie, monitorowanie i ewaluację tymczasowych rozwiązań – w przypadku pozytywnych rezultatów, przekształcenia ich w coś trwałego, a w przypadku negatywnych, zmiany na inne rozwiązania. Innymi słowy, zostaje to co działa i co jest atrakcyjne dla użytkowników. Pozwala to też, aby DOBRE MIEJSCE mogło dynamicznie się zmieniać – np. razem z rytmem dziennym, tygodniowym i sezonowym. Ważne aby działania podejmowane w celu realizacji pomysłu były spójne i wzajemnie wzmacniały swoje oddziaływanie. **Synergia działań daje bowiem lepsze efekty i obniża koszty.**

KOMUNIKOWANIE I STAŁE ZAANGAŻOWANIE

Gospodarzami DOBREGO MIEJSCA są wszyscy, którzy chcą się zaangażować.

Ważne jest, aby zasady działania i zarządzania miejscem były przejrzyste, a także umożliwiały nowym uczestnikom łatwe dołączenie do procesu. Współpraca nie kończy się na stworzeniu koncepcji – powinna ewoluować w stałe działania, obejmujące wspólne tworzenie miejsca, organizowanie aktywności oraz korzystanie z DOBREGO MIEJSCA.

Szybkie efekty budują zaufanie

Nie musimy czekać na odroczone w czasie rezultaty, widzimy zmiany na co dzień i jesteśmy częścią tego procesu. Jasne komunikowanie o efektach – zarówno o pozytywnych jak i negatywnych, jest bardzo ważną częścią tego procesu.

06

ŁATWO NIE BĘDZIE

ALE WARTO!

Na każdym etapie procesu tworzenia DOBREGO MIEJSCA mogą pojawiać się wyzwania i ryzyka niepowodzenia. Ale rozpoczęcie od małych, wspierających społeczność ulepszeń może pokazać znaczenie DOBREGO MIEJSCA i pomóc w pokonywaniu przeszkód.

Poniżej przykłady niektórych z wyzwań – nie po to, by zniechęcać, lecz aby lepiej przygotować się na różne scenariusze:

- ➔ trudności w prowadzeniu dialogu,
- ➔ brak efektywnej współpracy i wymiany wiedzy,
- ➔ brak lojalności wobec zespołu uczestniczącego w procesie,
- ➔ bariery biurokratyczne,
- ➔ brak decyzyjności,
- ➔ ograniczone środki finansowe,
- ➔ brak konsekwencji w realizacji działań,
- ➔ dublowanie zadań.

MAMY MIEJSCE!

ALE CZY DOBRE?

W trakcie procesu tworzenia DOBREGO MIEJSCA, a także po jego zakończeniu, należy monitorować kluczowe elementy, które pozwolą ocenić, czy działania zmierzają we właściwym kierunku i czy osiągnięto oczekiwane rezultaty.

To zadanie nie tylko dla ekspertów i ekspertek! Mieszkańcy najlepiej znają swoje otoczenie i wiedzą, jak funkcjonuje przestrzeń. Możesz samodzielnie sprawdzić, czy dane miejsce działa tak, jak powinno! Na stronie obok znajdziesz przykładową listę pytań i mierników, które pomogą Ci ocenić, czy miejsce spełnia swoją rolę i czy zasługuje na miano DOBREGO MIEJSCA.

Pamiętaj, że sukces to przestrzeń, która tętni życiem, jest funkcjonalna i dostępna. A teraz czas na działanie – ruszaj w teren, obserwuj, pytaj użytkowników i mieszkańców oraz oceń, czy to miejsce działa, czy wymaga zmian.

KARTA OCENY DOBREGO MIEJSCA

SPOŁECZNOŚĆ I OTWARTOŚĆ

Jaka liczba użytkowników korzysta z przestrzeni publicznej w ciągu dnia i wieczorem?	
DZIEŃ	☐ DUŻA ☐ ŚREDNIA ☐ MAŁA
WIECZÓR	☐ DUŻA ☐ ŚREDNIA ☐ MAŁA
Jaki jest udział kobiet, dzieci i osób starszych wśród użytkowników przestrzeni?	
KOBIETY	☐ DUŻY ☐ ŚREDNI ☐ MAŁY
DZIECI	☐ DUŻY ☐ ŚREDNI ☐ MAŁY
OSOBY STARSZE	☐ DUŻY ☐ ŚREDNI ☐ MAŁY
Jaka liczba osób i organizacji jest zaangażowanych w proces transformacji lub zarządzanie miejscem?	
☐ DUŻA ☐ ŚREDNIA ☐ MAŁA	
Czy te osoby i organizacje są zróżnicowane i reprezentują różne grupy społeczne?	
☐ TAK ☐ NIE	
Czy użytkownicy czują się bezpiecznie w przestrzeni w ciągu dnia i wieczorem?	
DZIEŃ	☐ TAK ☐ NIE
WIECZÓR	☐ TAK ☐ NIE

FUNKCJE I AKTYWNOŚĆ

Jaka liczba aktywności i funkcji jest dostępnych w przestrzeni o różnych porach dnia, tygodnia, roku?	
DZIEŃ	☐ DUŻA ☐ ŚREDNIA ☐ MAŁA
WIECZÓR	☐ DUŻA ☐ ŚREDNIA ☐ MAŁA
DNI ROBOCZE	☐ DUŻA ☐ ŚREDNIA ☐ MAŁA
WEEKENDY	☐ DUŻA ☐ ŚREDNIA ☐ MAŁA
WIOSNA/LATO	☐ DUŻA ☐ ŚREDNIA ☐ MAŁA
JESIEŃ/ZIMA	☐ DUŻA ☐ ŚREDNIA ☐ MAŁA
Czy występujące funkcje i aktywności uwzględniają potrzeby i zainteresowania różnorodnych grup użytkowników?	
☐ TAK ☐ NIE	
Jaka liczba wydarzeń wspierających życie uliczne (np. festyny, targi, występy) odbywa się w przestrzeni?	
☐ DUŻA ☐ ŚREDNIA ☐ MAŁA	
Czy liczba wydarzeń wspierających życie uliczne (np. festyny, targi, występy) odbywających się w przestrzeni jest?	
☐ ZA DUŻA ☐ JEST OK ☐ ZA MAŁA	
Czy są obszary mniej użytkowane?	
☐ TAK ☐ NIE	
Czy są obszary zupełnie niewykorzystywane?	
☐ TAK ☐ NIE	

KOMFORT I WIZERUNEK

Czy miejsce zapewnia wygodne warunki do spędzania czasu (np. zieleni, miejsca do siedzenia, funkcjonalne urządzenia)?

☐ TAK ☐ NIE

Czy w tym miejscu jest możliwość schowania się przed słońcem, deszczem, wiatrem i śniegiem?

☐ TAK ☐ NIE

Czy użytkownicy dbają o czystość i porządek, czując się odpowiedzialni za miejsce?

☐ TAK ☐ NIE

Czy miejsce jest bezpieczne?
Czy występują w tym miejscu wykroczenia i przestępstwa (kradzieże, wandalizm, napaści)?

☐ TAK ☐ NIE ☐ CZASAMI

Czy partery budynków są wykorzystywane (np. na funkcje usługowo-gastronomiczne)?

☐ TAK ☐ NIE

Czy miejsce jest łatwo dostępne dla wszystkich grup społecznych? Czy dla wszystkich grup społecznych są stworzone możliwości korzystania?

☐ TAK ☐ NIE

Czy miejsce jest dostosowane do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami?

☐ TAK ☐ NIE

Jaka liczba osób porusza się pieszo w tej przestrzeni w godzinach szczytu i poza nimi?

W GODZINACH SZCZYTU

☐ DUŻA ☐ ŚREDNIA ☐ MAŁA

W POZOSTAŁYCH GODZINACH

☐ DUŻA ☐ ŚREDNIA ☐ MAŁA

Jaki jest udział poszczególnych środków transportu (pieszy, rowerowy, samochodowy, publiczny) w ruchu w tej przestrzeni?

PIESZY

☐ DUŻY ☐ ŚREDNI ☐ MAŁY

ROWEROWY

☐ DUŻY ☐ ŚREDNI ☐ MAŁY

SAMOCODOWY

☐ DUŻY ☐ ŚREDNI ☐ MAŁY

PUBLICZNY

☐ DUŻY ☐ ŚREDNI ☐ MAŁY

Czy drogi i ścieżki prowadzące do miejsca są czytelne?

☐ TAK ☐ NIE

Czy łatwo do niego dotrzeć?

☐ TAK ☐ NIE

DOSTĘPNOŚĆ I POŁĄCZENIA

TWÓRZMY RAZEM!

DOBRE MIEJSCA

DOBRE MIEJSCE to coś więcej niż przestrzeń – to serce społeczności, które tętni życiem i łączy ludzi. To miejsca, w których chcemy być, spotykać się i działać razem. To szansa, by przestrzenie wokół nas były nie tylko piękne, ale i funkcjonalne, inspirujące i dostępne dla wszystkich. Każdy z nas może przyczynić się do ich powstania!

Każdy pomysł, każda aktywność i każda rozmowa przybliża nas do celu. Tworzymy miejsca, które wspierają lokalną społeczność, rozwijają gospodarkę i poprawiają jakość życia. To proces pełen wyzwań, ale i niezwykłych korzyści – zaczynając od małych kroków, możemy osiągnąć wielkie rzeczy.

Razem możemy zmieniać przestrzeń w coś wyjątkowego. Zacznijmy już dziś – **DOBRE MIEJSCE czeka na naszą inicjatywę!**

DOBRE MIEJSCE

WE WROCŁAWIU

